

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

REDAKCJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 38, telefon Nr. 50

Pod kierunkiem

ZYGMUNTA TRZEBIŃSKIEGO

ADMINISTRACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop

Расписка № 2105

Уаконенное число экземпляров № 173 поврем. издания

получено 10/6 1910 г. вь 11 ч. м.

попону А...

Инспекторъ по дѣламъ печати

Гор. Лодзь

wyjatkim dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

43.

DEON

do wtorku 28 Czerwca (włącznie) ramu!

Teatr „DEON”

Marsylja (ciekawe zdjęcia z natury) **Koko ze cianina** (zdjęcia z natury) **Koko ze cianina** (komiczny) **rtret ukechanej** dramat w wykonaniu najlepszych artystów: scen amerykańskich **Mała swawolnica** (komiczny) **Sumienie szalonego z życia sędziego śledczego** (dramat w wykonaniu najlepszych artystów) „Zjednoczonych teatrów paryskich“ **Zbrodnia Kubusia** (komiczny)

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

Ceny miejsc zwykłe. Szczegóły w afiszach i programach.

LEKARZ-DENTYSTA GREJNIEC

Przyjmuje podzasa lata w CZĘSTOCHOWIE: i Aleja №10 dom p. Rajchero-wej codziennie od 9—3 po popołudniu bez przerwy w Ostrowach zaś w domu p. Rataja od 4 1/2 do 6 wieczór.

Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa, poświęconego krzewieniu zasad higieny i zdrowia w Ostrowach, p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k. Zadać w księgarniach! 20

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p. p.

I Aleja № 8 pierwsze piętro dom p. Rygockiej.

Lecznica chorób zębów i jamy ustnej MARJANA PUCHAŁSKIEGO

w Częstochowie III aleja, 57 wprost kościoła po Mariawit. Zarządzający lekka z d-ta B. MUSZYŃSKI przyjmuje codziennie od 9 z rana do 8 wieczór

NIESZCZEROSC.

—o-8-o—

Nie dalej, jak w n-rze wczorajszym zamieściliśmy przedruk z „Kurjera Zagłębia” artykułu p. Brzeskotta, traktujący o stosunku szerszych mas do przemysłowców, szczególnie zaś przemysłowców zagranicznych. Przedruk ten wykonany był celowo, aby wykazać, iż sprawa, którą już oddawna pragniemy poruszyć, nietylko w samej Częstochowie domaga się uregulowania, iż dotknięto jej już i gdzieindziej. Dżwina wydać by się mogła ta rezerwa z naszej strony

człowiekowi, który nie zna stosunków lokalnych. Moze zadne miasto, nawet najbardziej „prowincjonalne”, nie jest tak drażliwe na punkcie „elegancji towarzyskiej”, jak Częstochowa. Elegancja zaś ta polega na bezcelnej obłudzie pokrywania glazurą konwensansu faktów, które ze względu na swój charakter wymagają jawności. Jednym słowem, iż kierownik pisma może w głębi duszy uważać całą społeczność, wśród której pracować mu wypadło za co chce, byle o ten, nikt nie wiedział. Takie pojmowanie i ujęcie sprawy byłoby niesłychanie i niemoralne. Przyjrawszy się bliżej otoczeniu swemu kierownik pisma dochodzi do wniosku, iż zasługują one w zupełności na szacunek i uznanie, a jeno pojedyncze wypadki, czy postępowanie niektórych, jednostek wymagają wyświetlenia publicznego. Gdyby zaś tego nie było—dane wykroczenie, miast obciążać winowajcę, padłoby brzemieniem na opinię innych, nic nie winnych ludzi.

Nieszczęsne warunki polityczne, w jakich znaleźliśmy się, musiły wyrzucić swój wpływ na wszelkie inne dziedziny działalności i myśli ludzkiej, skazując je niemilosiernie.

Pierwszym etapem zakazenia normalnych warunków rozwoju społeczeństwa stała się obawa jawności. Wszystko, byle nie jawność! Kwitnie zatem „konspiracja” na wszelkich polach, a takieżmy się przyzwyczaili do szepcania sobie na ucho, iż nawet zwykłe podrozwienia „dzień dobry” lub „dobranoc” wymawiamy w sposób możliwie dyskretny. Zapominamy, iż Nemezis mści się i, jak grzech tworzy grzechy, zbrodnia — zbrodnie, tak unikanie jawności zamyka serca i usta — stronie przeciwniej.

Jednym słowem, sprawa, która przy pewnej dozie szczerości dałaby się załagodzić w trzech wyrazach, zamknięta na cztery spusty „konspiracyjne” pociąga za sobą nieraz bardzo ponure konsekwencje. Bałamutenie opinii napewno nie zażegna złego i nie posunie nic naprzód możliwości dojścia do porozumienia, przeciwnie, po pewnym czasie uniemożliwi je zupełnie.

Zgodzi się z tym z nami chyba każdy, iż ta wybujała tajemniczość nie zawsze jest niezbędna, że lepiej nieraz bojaźkom przyrzeć się z bliska i przy świetle dziennym, niż zalepać rany krwawiące bałamutnym konwensansem po suterynach. Jedną z takich ran, ustawicznie zarem niezdrowej gorączki buchającej jest sprawa unormowania stosunku przemysłowców do swych pracowników w pierwszym rzędzie, a dalej do całego społeczeństwa. Ta sprawa, zdaniem naszym, najszybczej domaga się wyświetlenia, co w artykule następnym z zachowaniem całej bestronności umotywować się postaramy.

Drzazga.

O połączenie Wisły z Dunajem.

Koło polskie w Wiedniu—jak o tem po krótko już donosiliśmy—odbyło posiedzenie poufne w sprawie budowy kanałów. Mimo poufności pisma wiedeńskie podają z niego liczne szczegóły. Na wstępie prezes koła, prof. Głabiński, przedstawił dotychczasowy stan sprawy i oświadczenie rządu, że chce odroczyć rozdanie robót do jesieni. Nad wyjaśnieniem prezesa rozwinęła się długa, ożywiona dyskusja. Wszyscy mówcy atakowali rząd za złamanie przyrzeczeń, wszyscy też oświadczyli się stanowczo za budowę kanałów. Obrady zakończyły się przyjęciem jednogłośnie następującej rezolucji:

Koło polskie „przyjmuje do wiadomości sprawozdanie prezydium w sprawie budowy dróg wodnych i poleca prezydium, aby wytrwało niezmiennie na stanowisku dotychczas zajątem i domagało się z całą stanowczością wykonania obowiązującej ustawy o budowie dróg wodnych i nie pozwoliło na dalszą zwłokę w jej przeprowadzeniu”.

Z okazji sporu przypominają pisma historję ustawy kanałowej. Ciągnie się ona od czerwca 1901 r.; w myśl ustawy budować miano cztery kanały: 1) Dunaj-Odra, 2) Dunaj-Weltawa, 3) Du-

naj-Odra-Laba i 4) Dunaj-Odra-Wisła Dniestr. Jednocześnie miały być uregulowane rzeki, należące do odpowiedniej sieci wodnej. Na budowę miał rząd zaciągnąć pożyczkę, amortyzowaną w 90 latach. Koszta obliczono na 750 milionów koron. Mimo uchwały Izby poselskiej prace przygotowawcze włożyły się niezmiernie powolnie. Obecnie przeprowadzono ponowne obliczenia, które doszły do sumy 1200 milionów za całą sieć kanałową. Przed tą cyfrą rząd zważał się rozpocząć rokowania, aby zaniechać całego przedsięwzięcia wzamian za pewne odszkodowanie — dla krajów.

Z wszystkich krajów monarchji austriackiej Galicja jest może najbardziej zainteresowaną w tej sprawie, zbudowanie bowiem kanałów i stworzenie tanich dróg wodnych gwarantowałyby jej szybki rozwój handlowy i przemysłowy.

Finanse Rzeszy niemieckiej.

—x—

Cesarski urząd statystyczny w Berlinie przedstawia stosunki finansowe Rzeszy niemieckiej i państw związkowych na podstawie preliminarzy na rok rachunkowy 1909 w sposób następujący:

Wydatki państwowe, według preliminarzy państw związkowych, wynoszą ogółem 5649 milionów marek, w tem 280 milionów marek wydatków nadzwyczajnych. Wydatki Rzeszy niemieckiej wynoszą 3591 milionów marek, w tem 756 milionów marek wydatków nadzwyczajnych. Wydatki Rzeszy niemieckiej i państw związkowych wynoszą razem 9240 milionów marek, w tem 1036 milionów marek wydatków nadzwyczajnych. Dochód wynosi w państwach związkowych 5628 milionów marek, w Rzeszy niemieckiej i państwach związkowych razem 9219 milionów marek, w tem 414 milionów marek, względnie 756 milionów marek dochodu nadzwyczajnego.

W rządowych przedsiębiorstwach zarobkowych państw związkowych wynosił dochód 3540 milionów marek, roz-

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

WYKONWA RZEZBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE.

Telefon № 260

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

bemii stalowemi obręczami i będzie miała mniej więcej trzy metry długości i półtora metra wysokości.

W beczce urządzone jest legowisko w ten sposób, że mimo obracania legowisko trzyma się zawsze poziomo. Na legowisku wypooczywać może zawsze jeden z podróżników, podczas gdy dwaj beczkę popychają. Dla bezpieczeństwa mają oni ze sobą dwa psy.

Niezwykli ci podróżnicy utrzymują się w drodze głównie ze sprzedaży kart z widokami. Po przemocowaniu w Poznaniu onegdaj wyruszyli w dalszą podróż ku Warszawie.

Odpowiedzi Redakcji.

„Niecierpliwemu”. Kartony z dyplomami przyznającymi odznaczenia uczestniczących w konkursie „Gazety” na najpiękniejsze przybranie o-

kien, balkonów i wystaw w dniu 22 maja zostały już dawno wydrukowane przez zakłady p. Wilkoszewskiego. Doręczenie ich osobom zainteresowanym opóźnione zostało z tego powodu iż niektórzy członkowie „jury” powyjeżdżali z Częstochowy na wczasy letnie, co utrudniło zebranie ich podpisów. Obecnie dyplomy są zupełnie gotowe i rozesłane zostaną w tygodniu bieżącym.

Wykonanie zetonów powierzyliśmy znanej firmie złotniczej miejscowej p. Szefflerowi. W wykonaniu artystycznym przedstawiają one w płaskorzeźbie z jednej strony klasztor Jasnogórski i herb m. Częstochowy, z drugiej zaś strony wyrity został napis „Konkurs „Gazety Częstochowskiej” dn. 22 maja 910” oraz nazwisko właściciela. Stosownie do warunków konkursu siedem zetonów ofiarowujemy odznaczonym, pozostali jednak uczestnicy, którym przyznane zostało prawo do zetonów mogą je nabywać u p. Szefflera po cenie wyjątko-

wo niskiej. Za słowa uznania—dziękujemy. Zupelnie słuszne zapatrywanie Sz. Pana, wreszcie konkurs ten ogłoszony został z wiedzą i aprobatą Ojca Generala Rejmana, wszelkie zarzuty i wycieczki zatem w tej mierze mówią same o sobie i swych autorach.

P. Janinie K. Doczekamy się cierpliwie sanny, a wiersz będzie mógł ujrzeć „światło dzienne”

K. Antoniemu P. Ostatniego artykułu nie otrzymaliśmy. Widocznie zaginął na poczcie. Oczekujemy z niecierpliwością.

Satyra i humor.

Podsluchane.

— Mój przyjacielu, nie rozumiem do-
prawdy takiego systemu! Jutro o świę-

pojedynkujesz się, a przez cały dzień prawie nic nie jadłeś..

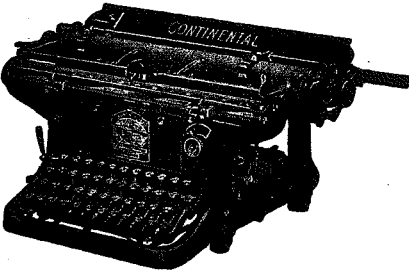
— No, to właśnie dobrze.
— Alez przeciwnie! Musisz się ko-
niecznie wzmocnić, abyś nie utracił sił!
— Co ty mówisz, człowieku! Prze-
cież ja umyślnie poszcze, żeby mieć
lepszy apetyt do śniadania po poje-
dnyku.

Nasze dzieci.

— Czy dostajesz co od mamy, kie-
dy jesteś grzeszny?
— Nie, dostaję tylko, kiedy jestem
niegrzeszny.

Poszukuje domow dla kupujących od 60,000 rb z powazaniem Bielski Oreszochowa Aleja 2 42. 1336

Zgubiono 2 weksle na rb. 100 i 50 pl. 26 1 i w wyst Pinkna Wnhaína w Nowo-radomsku żyro Nacha na Brasman. Ostrzega się przed naby-
ciem 1333

NAJNOWSZY SYSTEM
NAJPRAKTYCZNIJSZE!
Maszyny do pisania
„CONTINENTAL”
poleca przedstawiciel
Zdzisław Ryłski
Czestochowa, Aleja II № 33 Tel.93.

OKULISTA
Dr. med. ST. MARROWSKI
b. Asystent Lwowskiej Kliniki Okulistycznej zamieszkał w Częstochowie przy ul. Teatralnej № 19 w domu p. Konowej. Przyjmuje chorych na oczy od 10-11 rano i od 5-6 po południu.

Sklep pokój i kuchnia z piaskarnią do wynajęcia od 1-go Lipca n. s. 1910 r. Ulica Krakowska № 52 Wiadomość u właściciela. Aleja druga № 42 mieszkania № 3. 1281

„LECH” Kantor Przewozowy
Aleja 3-cia № 55, telef. 328.
Uskutecznia szybko i dokładnie przeprowadzki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysyła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór.

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny
Częstochowa, Herby pr., Herby ros i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 15w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakresie operacji wchodzi: czenie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych. 448—180—2

Skład wyrobów tabaczknych
R. PRUSZKOWSKI
Aleja II róg Teatralnej poleca z ustępstwem 10% na 1 gatunkach tytoniu fabryk: Kalinowski i Przepiórkowski Warszawa; T-wa Gaba Moskwa; T-wa M. J Bostanzoglo Moskwa; F. Reinhardt Moskwa; T-wa Saaczki i Mangubi Petersburg; Mündel C-o Ryga; A. J. Majkapar-Ryga; Askiznazy Symferopol; Mesaksudi Kiercz; Szyzman i Durun cza Wilno; Sarafa Połtawa; Otoman Petersburg; B ci Aslanidi Rostów; T-wa Rostowsko Dońskiej F-ki Tytoniu Rostów; Kuszarnew Rostów; Stamboli Teodozja; Popow Odessa; Babadagly Odesa; B-ci Kogen Kijów; B-ci Hoflin Symferopol;
gilzy różnych formatów najlepszej polskiej fabryki J. MARCHĘLSKI w Warszawie, z oryginalnych francuskich bibulek Abadie.

Do wynajęcia od 1-go Lipca różnego mieszkania z balkonem, wernadą na ograd. Ulica Czarna wiadomość w Administracji „Gazety” 3-1-1329

Do sprzedania otomana dywanowa 35 rs para materacy sprężynowych 22 rb. szeląg 13 szelki 12 rb. oraz meble używane 2 al. 31 tapicer 1324

Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią Teatralna 19-a wiadomość w Aleja № 22 3-1-1317

Dziękuję! Dziękuję! Dziękuję!
powie każdy! kto zaowoi niżej wymieniony garnitur z ożony z 18 cennych, pożytecznych od dzieł przedmiotów po miesz-
chanie niskiej cenie: Tylko za 4 rb. 85 k. (zam. 15 rb.) 1) Prześliczny zegarek męski, kieszonkowy, otwarty z prawdziwej czarnej oksyd stali angielsk. b. trwał konstruk. aokier (nie cynia), chód na kamienach ze sprężyn, która się nie przegraca, ze szkieł o brzozi kurzu, obód drwiącny i wyregul. co do minuty. 2) Elegan. wpiuch do zegar. prawdy niki długi lub kółki. 3) Brelok z tego samego metalu.
4) Przyrząd ochran. zegarek od zlodziei 5) Prawdziwy złoty 56 pr. pierścionek zob. rys) ze sztucz. artyst. brylantem.
6) Patent. ameryk. brzytwa a bezpieczeństwu „Solingen” (zob. rys.) którą każdy śmiało może się golić nawet podniećka. 7) Mi-sieczka niklow. 8) Pędzel niklow. 9) Skórzana portmonetka z 6 przedz. (osob. przed. na złoto) z prawdziw. mięk. skóry zgran. i z zamk. meeban. mające ukryte miejsce na stembel. 10) Stempel kaucuk z miki. nasazisk. klijanta. 11) Flakon farby do step. 12) Nowosł Patent. drukarnia domowa, mijała około 200 liter. cyta znaków do druków. bil. wzyt. blank. kopirt i t. p. 13) Szypce do liter. 14) Warsztat zecerki. 15) Poduszka wieczn. farby drukars. 16) 18) Elegancki toalet nécessaire, obciążający skórka starynowa i zawierający lusterko szlif., przebieczek oraz przyrząd do czyszczenia zębów i uszów. To wszystko zam. 15 rb. tylko 4 rb. 85 k. Otwarty zegarek damski z 17 dodatk. 5 rb. 85 k. Zegar męski lub damski zamkn. kryty (cylind.) z 17 dodatk. 5 rb. 85 k. Wysył. z gwarancją 9-letnią. natych-miast po otrzymaniu zamówienia, 1 bez zadatku. Press. 30 top. av Syberje i do Az. Srod. 90. Upr. się o adres zamówieni: „Bazar Nowoci”, Warszawa, Graniczna № 5-192 P. S. Prosimy o darzenie nas zupeł-nem zaufaniem, ponieważ wysył. towar w dobrym gatunku, otrzymujemy w. o. two odzew z podzięk. wadnem 189—1067

Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie
Oddział Instalacji
Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.
Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie. Projekty i kosztorysy bezpłatnie

8 tysięcy rb. do sprzedania w dobrym stanie miasta. Wiadomość w Administracji „Gazety” 3-1-1316

Była studentka uniwersytetu pańskiego udziela lekcji francuskiego, Konwersacji. Oferty w Administracji dla „Sorbonne” 1308

Do wynajęcia zaraz na Krakowskiej № 15 vis-a-vis nowobudująca czoło się kościoła. 4 sklepy z mieszkaniami podług żądania zdadne na restauracje, sklep spożywczy masarni i rezure fryzjerską. Różna szopy i składy. Na ulicy Dojazd № 81 suteryny sklepione widne i suche na warsztat lub fabryczkę. Wiadomość kantor Hertz M. Dojazd 31, telefon 286. 919

Pokój umebłowany do wynajęcia III aleja 71. 3-1290

Oddam dom parterowy z obszernym placem na założenie fabryczki lub zakład przemysłowy wiadomość Dojazd 21 m. 2. 1-1359

Zaraz fortepian bardzo tanio do sprzedania Teatralna 39 m. 4. 1340

Właścicielka szkoły kroju Powróciła i rozpoczyna lekcje kroju i szycia Częstochowa 2 Aleja 18 1306

Udzielam lekcji matematyki do średnich i wyższych zakładów naukowych i do egzaminów poprawkowych powakacyjnych. Cerkiewna 3-1-1307

Skład Apteczny
Wacława Orzel
od Lipca r. b.
przeniesiony zostanie
do domu W-nej Wnorowskiej
III Aleja róg ul. Szkolnej

Dom do sprzedania za 32.000 rb. przy Wied-nskiej Staży towarzystwa 14,000 rb. Aleja 2 42 Bielski 1337

Do wynajęcia pokój z kuchnią tamże dobowy kredens do sprzedania Fabryczna Nr. 7 m. 7 1358

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA PRZYJMĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księ-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2, kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnieniem do domów. || **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20 Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20